

Copyright foto

Varkenshouder Lucas Mooren werkt met strategische kengetallen

Van taai verslag naar **smeuïg rapport**

Zonder er uitvoerig bij stil te staan, verdwijnen de financiële jaarverslagen vaak voorgoed in de kast. Varkenshouder Lucas Mooren volgt sinds kort het Topkoers Varkens traject van Accon avm. De getallen uit zijn jaarverslagen worden inzichtelijk gemaakt en naast de meetlat van zijn collega's gelegd.

Gemiddeld presteren varkenshouders

Topkoers Varkens is een 15 pagina's tellend overzichtelijk rapport waarin snel inzicht wordt gegeven in het technisch en financieel presteren van een varkensbedrijf. Het presteren wordt vergeleken ten opzichte van Agrovision. Accon avm heeft van al hun aangesloten varkensbedrijven de gegevens verzameld en de gemiddelden berekend. *Bekijk dit overzichtelijke rapport op www.pigbusiness.nl*

Een jaarrekening van een varkensbedrijf omvat een heel boekwerk met al gauw tussen de 20 en 30 pagina's. Het duizelingwekkende aantal cijfers en berekeningen maakt een dergelijk rapport onoverzichtelijk voor de gemiddelde ondernemer. Veel varkenshouders bladeren de papierstapel dan ook snel door voordat het voorgoed naar de achtergrond verdwijnt. Voor Lucas Mooren geldt het niet anders. „Net zoals zoveel varkenshouders ben ik altijd bezig met de technische kengetallen. Het aantal gespeende biggen, uitvalspercentage en noem het maar op. Ik kan deze getallen grotendeels uit mijn hoofd opnoemen. Maar als je mij vraagt wat mijn kostprijs of voerwinst is dan wordt het toch wat moeilijker.”

Twéé cent minder

Om meer inzicht te krijgen in zijn financiële situatie en aangemoedigd door zijn accountantsbureau Accon avm, doet de 38-jarige varkenshouder uit Meerlo dit jaar voor de tweede keer mee aan Topkoers Varkens. Topkoers zet de financiële verslagen om in strategische kengetallen en legt die naast de landelijke gemiddelden van Agrovision. Of zoals Patrick Janssen zegt. „We zetten een jaarrekening om naar begrijpelijke en behapbare proporties voor de varkenshouder.”

De senior agrarisch adviseur van Accon avm houdt al jarenlang de boekhouding bij voor Lucas Mooren. Afgelopen jaar bracht Topkoers al verschillende opvallende zaken in beeld. Zo bleek de Limburgse varkenshouder ten opzichte van Agrovision bij de vleesvarkens bijna vijf procent onder de landelijk gemiddelde voerwinst te scoren. „Dan denk je: ik doe het toch wel beter dan de gemiddelde boer.”

Janssen kwam tot de ontdekking dat Mooren bij de vleesvarkens gemiddeld 2 cent per kg minder beurde. Voor hem aanleiding om het met zijn slachterij Vion te bespreken. „Als verklaring gaven zij dat ik op drie verschillende locaties vleesvarkens heb waardoor ze varkens minder efficiënt kunnen vervoeren en de transportkosten hoger zijn. Daar laat ik dus geld liggen.”

Lange afstandsloper

Patrick Janssen gebruikte de verklaring van Vion als onderbouwing voor de financieringsaanvraag bij de bank voor de nieuwe vleesvarkenstal die Mooren wil bouwen. „Ik heb met getallen kunnen aantonen dat Lucas meer voor zijn vleesvarkens krijgt als ze allemaal op één locatie zijn gevestigd.” Naast een lagere opbrengstprijis geeft het rapport meer oorzaken voor de lagere

voerwinst prijs. De vleesvarkens groeien met 771 gram per dag ondermaats. De varkenshouder uit Meerlo wijt het aan de sterk verouderde vleesvarkenstallen. „Het klimaat, ventilatie en voersysteem in deze stallen zijn niet meer van deze tijd. Terwijl de kraamhokken en biggenbatterij nog relatief nieuw zijn. De overgang van de biggenbatterij naar de vleesvarkensstal is te groot. Eerst maken we van de biggen sprinters en dan willen we in de oude stallen dat ze langeafstandsloper worden”, vat hij het contrast samen. De cijfers ondersteunen het verhaal van hem. Bij de zeugen presteert hij met een voerwinst van 121 procent ten opzichte van het landelijk gemiddelde aanmerkelijk beter dan zijn collega's.

Royale arbeidsbezetting

Met de bouw van de nieuwe vleesvarkenstal wil de Limburger tevens het aantal gespeende biggenplaatsen uitbreiden. Net zoals bij veel varkensbedrijven is het aantal gespeende biggenplaatsen niet gebouwd op de huidige technische resultaten. Hij hoopt door een lagere hokbezetting in de biggenbatterij de streptokokkendruk te verlagen. De nieuwbouw ligt al lange tijd in het verschiet.

„De planning was om vorig jaar na de bouwvak te beginnen”, verklaart Mooren. Door een bezwaarschrift is de bouwvergunning nog steeds niet afgegeven. Gevolg is wel dat hij door procedures bezig is met het maken van extra kosten. Deze cijfers zijn te herleiden in het rapport. Wat verder opvalt, is de royale arbeidsbezetting op het bedrijf. Naast Mooren en zijn vader die nog af en toe wat onderhoud doet en het erf bijhoudt, is er een vaste 20-jarige BBL (beroepsbegeleidende leerweg)-leerling in dienst. Mooren zegt dat dit met oog op de toekomst heeft gedaan. Hij wil de nieuwbouw van de stallen grotendeels in eigen beheer uitvoeren en zal dan de extra arbeid goed kunnen gebruiken. Doordat de bouw nog op zich laat wachten, is aantal volwaardige arbeidskrachten groot, maar beredeneert hij: goed personeel ligt niet voor het oprapen.

Open discussie

De doorsnee varkenshouder blijkt niet happig om financiële cijfers open en bloot met elkaar te delen. Lucas Mooren is zelf ►

Technische resultaten 2010	Lucas Mooren	Agrovision
Gemiddeld aanwezige zeugen	270	304
Gespeende biggen/zeug/jaar	28,4	27,7
Bedrijfsworpinde	2,39	2,39
Levend geboren biggen	13,4	13,3
Dood geboren biggen	0,95	1,1
Zoogperiode (dagen)	26	25,2
Uitval tot spenen (%)	10,3	12,4
Herinseminaties (%)	9,2	8
Afbigpercentage (%)	91	87
Uitval na spenen (%)	2,3	1,9
Voerwinst/aanwezige/zeug (€)	647	535
Gemiddeld aanwezige vleesvarkens	2.300	2.038
Uitval vleesvarkens (%)	2,1	2,2
Groei/dier/dag	771	800
Voerconversie	2,56	2,61
EW-conversie	2,88	2,88
Voerwinst/afgeleverd/vleesvarken (€)	80	83

actief binnen een regionale studieclub met zes varkenshouders. Ze komen regelmatig bij elkaar om over de technische resultaten, opbrengstprijzen en mestafzetkosten te praten. Toch geeft hij aan dat ze de financiën niet met elkaar bespreken. „Ik ben daar niet huiverig voor, maar iedereen moet het wel willen.”

Patrick Janssen heeft al eens in studieclubverband geprobeerd om anoniem elkaars financiële getallen te bespreken. Hij is niet enthousiast over deze aanpak. „In eerste instantie houdt iedereen zich vooral bezig met de vraag welke lijst bij wie hoort. Als het een open discussie is, kun je bovendien ook dieper op de getallen ingaan. Achter elk getal zit een verhaal.”

Liquiditeitstekort voorspellen

Bij Topkoers Varkens worden de onderzochte bedrijven nu steevast langs de Agrovision meetlaat gelegd. Deze landelijke cijfers zijn in de eerste maanden van het nieuwe jaar beschikbaar. Een nadeel is wel dat bij Agrovision alleen onderscheid kan worden gemaakt tussen bedrijfsomvang. Janssen geeft aan dat binnen Accon avm de mogelijkheid bestaat om specifiekere bedrijven met elkaar te vergelijken. „We hebben een grote bak

Hoe boer ik in normale tijden?

Een vast onderdeel van Topkoers Varkens is de continuïteitsanalyse. De analyse geeft een snelle eerste indruk hoe een varkensbedrijf onder normale marktomstandigheden presteert. In de analyse wordt de voerwinst gestandaardiseerd en gaat Accon avm uit van een getal dat op basis van het langjarig gemiddelde is opgesteld. Kostenposten als aflossingen, belastingen, gas, water en elektra blijven wel intact en worden afgezet tegen de langjarig gemiddelde voerwinst. De nieuwe berekende marge laat zien wat je als ondernemers onder aan de streep overhoudt. Kanttekening is wel dat er niet te snel conclusies op basis van de analyse mogen worden

gemaakt. Stel dat je als varkenshouder eenmalig 50.000 euro kwijt bent aan onderhoud of een flinke schadepost, dan kan dit een vertekend beeld geven. Senior agrarisch adviseur Patrick Janssen van Accon avm zegt toch dat hij veel waarde hecht aan dit onderdeel van Topkoers Varkens. „Elke varkenshouder kan winst maken in een goed jaar. Alleen is het de kunst om in een slecht jaar de verliezen zoveel mogelijk te beperken. Een continuïteitsanalyse geeft hier in één bladzijde inzicht in. Voor een varkenshouder kan dit goed nieuws zijn in een slecht jaar. Maar omgekeerd kan het ook: slecht nieuws zijn in een goed varkensjaar.”

met varkenshouders. Deze bedrijven kun je dus per regio, bedrijfsomvang of type bedrijf indelen en vergelijken. Van grote bedrijven die met vreemd personeel werken kunnen we zo de personeelskosten per zeug naast elkaar leggen.”

Een nieuwe tool die Accon avm binnenkort presenteert om als ondernemer nog korter op je financiën te zitten, is Topkwartaal. Het is een afgeleide van Topkoers, alleen het geeft elk kwartaal een overzicht hoe je het laatste half jaar hebt gepresteerd. Op basis van de laatste kwartalen kan het programma vervolgens een prognose maken van de komende kwartalen. Het is vooral handig om sneller op ontwikkelingen in te springen, meent Janssen. „Bijvoorbeeld nu heel actueel, zit er een liquiditeitstekort aan te komen dan kun je in eerder stadium met je bank overleggen om het gat op te vullen. Of het tegenovergestelde: heb je een jaarwinst van x met een belastingdruk van y, dan kun je tijdig de belastingdruk verlagen door meer te investeren of af te schrijven.”

Maximale toeslag

Het belangrijkste voor de senior agrarisch adviseur Janssen is dat hij op betrouwbare cijfers kan rekenen. „Het moet niet zo zijn dat ik tegen Lucas zeg: daar geef je teveel aan uit en dat hij vervolgens op diegene afstapt terwijl mijn getallen niet kloppen.” Mede daarom ook is de bedrijfsstrategie van Mooren nog niet geheel ingevuld. Bij het opleveren van de nieuwe stal wordt gekeken of deelname aan het Good Farming Star concept van Vion voor hem financieel uit kan. „Als er plaats is binnen het concept en ik ga meedoen, moeten de vleesvarkens op een vierkante meter worden gehuisvest. Dit betekent dat ik één uurstal moet aanhouden. De maximale toeslag van negen cent per kg moet wel de extra kosten dekken”, schetst Mooren de keuze waar hij de komende jaren samen met Patrick Janssen voor staat. ■

 Reageren?
r.vanboekel@pigbusiness.nl

Nieuwe vleesvarkensstal

De 38-jarige Lucas Mooren heeft enkele jaren geleden het bedrijf van zijn vader overgenomen. Het bedrijf is een eenmanszaak. De thuislocatie in Meerlo bestaat uit 270 zeugen en 1.200 vleesvarkens. Binnen een straal van een kilometer heeft hij nog twee locaties met huurstallen met samen nog eens 1.100 vleesvarkens. Bij zijn thuislocatie is Mooren in een vergevorderd stadium voor de bouw van een nieuwe vleesvarkensstal met 2.000 plaatsen. Bovendien wil hij meteen het aantal gespeende biggenplaatsen verruimen. In de nieuwe situatie wil Lucas Mooren bekijken of het Good Farming Star concept van Vion financieel interessant voor hem is.

Copyright foto